

№ 20/1950.

STORA UTSKOTTETS betänkande № 20/1950 med anledning av landstingsmannen Herman Mattssons motion till Ålands landsting med förslag om antagande av ny landstingsordning i landskapet Åland.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande № 15/1950, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Stora utskottet har vid behandlingen av ifrågavarande lagförslag i huvudsak omfattat de synpunkter och motiv, som i ärendet anförts för omarbetning av den nu gällande landstingsordningen. Beträffande nedannämnda paragrafer i lagförslaget har dock utskottet funnit anledning att göra anmärkningar och ändringsförslag.

§ 2. Majoriteten i stora utskottet har icke kunnat omfatta lagutskottets förslag, att landstingsmans mandat skall vidtaga, så snart han förklarats vald, och fortfara intill dess nästa val förrättats, vilket förslag motiverats med principiella skäl, i det att det ansetts mest förenligt med parlamentariska principer. Stora utskottets majoritet anser emellertid, att en landstingsman fortsättningsvis skall tillträda sitt uppdrag den 1 januari året efter det valet förrättats, såsom det också är fallet med t.ex. en kommunal förtroendeman, i synnerhet som det icke påvisats, att det nuvarande systemet i praktiken medfört några olägenheter. Under sådant förhållande borde 2 § i nu gällande landstingsordning icke ändras utan hava samma lydelse som förut.

§ 7. Beträffande denna paragraf har en minoritet inom utskottet sett, att en ledamot i landskapsnämnden icke borde vara valbar till landstingsman, enär landskapsnämnden beträffande sin verksamhet är redovisningsskyldig inför landstinget och en ledamot i nämnden icke borde kunna deltaga i landstingsbeslut om ansvarsfrihet för landskapsnämnden samt i val av landskapsnämnd. Stora utskottets majoritet har dock omfattat lagutskottets betänkande rörande denna para-

stat för ett följande år. Vid omröstning godkändes dock lagutskottets ifrågavarande paragraf.

§ 59. (§ 58 i lagutskottets betänkande) Ett väckt förslag att ordet landshövdingen skulle utbytas mot ordet länsstyrelsen godkändes, enär det vore av praktisk betydelse, att landstingets lagförslag, utlåtanden och beslut kunde expedieras av länsstyrelsen till regeringen, ehuru landshövdingen icke vore i tjänst eller vore upptagen av tjänstgöring å annan ort. §§ 30, 46, 49, 60 och 64. Ändringarna av paragrafernas nummer beror på den tidigare nämnda omnumreringen.

Hänvisande till ovanstående får stora utskottet därför vördsamt föreslå

att landstinget ville godkänna lagutskottets lagförslag, dock sålunda att nedanuppräknade paragrafer erhålla följande lydelse:

§ 2.

Landstingsval förrättas vart tredje år samtidigt i hela landskapet.

Landstingsmans uppdrag vidtager den 1 januari året efter det, under vilket valet verkställdes, samt fortfar under tre år.

Har landstinget blivit upplöst och nya val förrättats, skola, såframt ej ny upplösning av landstinget ägt rum, landstingsmännens uppdrag gälla för det år, under vilket valet verkställdes, samt under därpå följande tre år.

§ 16.

Landstinget sammankommer årligen den 10 november och 1 mars samt jämväl på annan tid, om landstinget därom besluter eller dess presidium anser nödigt att sammankalla landstinget.

Finnes anledning att efter nyval sammankalla landstinget före den 1 mars, ankommer detta på lantrådet med iakttagande av vad

graf och godkänt den av lagutskottet föreslagna lydelsen.

§ 16. På grund av stora utskottets förenämnda förslag till ändring av § 2 bör i denna paragrafs andra moment 10 november utbytas mot 1 mars.

§ 30. Enär det visat sig att lag- och finansutskotten under landstingssessionerna emellanåt bliva överhopade av så mycket arbete, att ärendenas avgörande i landstinget i någon mån kan fördröjas, anser stora utskottet, att det vore fördelaktigt för de förekommande frågornas grundliga och allsidiga beredning att arbetet fördelas på flere utskott och att det därför borde tillsättas ett nytt utskott, benämnt lag- och ekonomiutskottet, vilket ägde behandla lagförslag av huvudsakligen ekonomisk natur. Detta utskott skulle liksom lag- och finansutskotten bestå av fem medlemmar, medan däremot i kulturutskottet, såsom nu är fallet, skulle finnas endast tre medlemmar.

§ 31. Ändringen av denna paragraf är betingad av att ett särskilt utskott tillsättes för beredning av lagförslag av ekonomisk natur.

§ 32. Uteslutningen av "och ekonomisk" i denna paragraf härleder sig av att ett särskilt lag- och ekonomiutskott tillsättes.

§ 33. Då ett lag- och ekonomiutskott tillkommer, blir det nödvändigt att införa en ny paragraf, som bestämmer vilka frågor skola föreläggas detta för beredning.

§§ 34-68. Tillkomsten av den nya 33 § nödvändiggör en omnumrering av paragraferna i lagutskottets lagförslag.

§ 51. Inom utskottet framställdes förslag att denna paragraf (§ 50 i lagutskottets betänkande) skulle strykas, enär den innehöll en alldeles onödigt inskränkning av landstingsmans nuvarande rätt att vid budgetbehandlingen framställa förslag om nytt anslag för nödigt ändamål att upptagas i landskapets inkomst- och utgifts-

stat för ett följande år. Vid omröstning godkändes dock lagutskottets ifrågavarande paragraf.

§ 59. (§ 58 i lagutskottets betänkande) Ett väckt förslag att ordet landshövdingen skulle utbytas mot ordet länsstyrelsen godkändes, enär det vore av praktisk betydelse, att landstingets lagförslag, utlåtanden och beslut kunde expedieras av länsstyrelsen till regeringen, ehuru landshövdingen icke vore i tjänst eller vore upptagen av tjänstgöring å annan ort. §§ 30, 46, 49, 60 och 64. Ändringarna av paragrafernas nummer beror på den tidigare nämnda omnumreringen.

Hänvisande till ovanstående får stora utskottet därför vördsamt föreslå

att landstinget ville godkänna lagutskottets lagförslag, dock sålunda att nedanuppräknade paragrafer erhålla följande lydelse:

§ 2.

Landstingsval förrättas vart tredje år samtidigt i hela landskapet.

Landstingsmans uppdrag vidtager den 1 januari året efter det, under vilket valet verkställts, samt fortfar under tre år.

Har landstinget blivit upplöst och nya val förrättats, skola, såframt ej ny upplösning av landstinget ägt rum, landstingsmännens uppdrag gälla för det år, under vilket valet verkställts, samt under därpå följande tre år.

§ 16.

Landstinget sammankommer årligen den 10 november och 1 mars samt jämväl på annan tid, om landstinget därom besluter eller dess presidium anser nödigt att sammankalla landstinget.

Finnes anledning att efter nyval sammankalla landstinget före den 1 mars, ankommer detta på lantrådet med iakttagande av vad

om kallelse till urtima landsting är stadgat.

Landstinget är samlat under sammanlagt högst femtio dagar, utan så är, att landshövdingen på landstingets framställning förlängt tiden för mötet.

Är nu nämnd eller eljest i denna lag för visst fall bestämd dag helgdag, gälle första helgfria dag därefter såsom för sådant fall stadgad.

§ 30.

Vid varje lagtima landsting skola senast andra dagen efter dess öppnande tillsättas ett lagutskott, ett finansutskott samt ett lag- och ekonomiutskott, vart och ett bestående av fem medlemmar, ävensom ett kulturutskott och ett justeringsutskott med tre medlemmar vardera. För sådan behandling av ärenden, som omförmäles i § 48, skall landstinget senast å tredje dagen tillsätta landstingets stora utskott, i vilket skall inväljas tio medlemmar.

Landstinget äger ock, när behov därav yppas, tillsätta ytterligare utskott, ett vart bestående av fem medlemmar.

För varje utskott tillsättes minst två ersättare.

Av urtima landsting tillsättas de utskott, vilka för beredningen av de i landstinget förekommande ärendena erfordras.

Valen till alla utskott äro proportionella, där två eller flere personer skola väljas. Närmare bestämmelser om valsättet utfärdas av landstinget.

§ 31.

Lagutskottet skall bereda och avgiva betänkande i anledning av lantrådets berättelse samt de till detsamma överlämnade förslag angående stiftande, ändring, förklaring eller upphävande av sådan landskapslag, vilken icke kan anses vara av huvudsakligen ekonomisk natur, ävensom övriga till sagda utskott hänskjutna frågor.

Lagutskottet åligger jämväl att skilja mellan landstinget och dess talman, då talmannen vägrat upptaga väckt fråga eller fram-

ställa proposition eller då landstinget annorledes icke åtnöjts med talmannens förfarande.

§ 32.

Finansutskottet skall granska landskapsnämndens till landstinget avlämnade förslag till inkomst- och utgiftsstat för landskapet och revisionsberättelsen samt härom avgiva betänkanden ävensom i övrigt avgiva utlåtanden och betänkanden i till dess behandling hänskjutna frågor av finansiell innebörd.

§ 33.

Lag- och ekonomiutskottet skall avgiva betänkanden beträffande lagförslag och framställningar, som anses vara av sådan ekonomisk natur, att de enligt § 31 icke ankomma på lagutskottet.

§§ 34-45

(Likalydande med lagutskottets lagförslag §§ 33-44).

§ 46.

Varder ej i § 45 nämnt ärende, då det första gången till behandling förekommer, genast enhälligt hänskjutet till utskott, skall det ligga på bordet till något av de närmast följande sammanträdena, då sådan hänskjutning skall ske.

§§ 47 - 48

(Likalydande med lagutskottets lagförslag §§ 46-47).

§ 49.

Vid handläggning av lagförslag angående uppbärande av landskapskatt skola jämväl stadgandena i § 48 lända till efterrättelse.

§§ 50-58

(Likalydande med lagutskottets lagförslag §§ 49-57).

§ 59.

Av landstinget antagen landskapslag överlämnas jämte skrivelse från landstinget till länsstyrelsen för att av denna insändas till regeringen.

Lag samma vare beträffande utlåtanden och beslut, vilka utgöra

svar på presidentens framställningar och meddelanden, ävensom av landstinget antagna motioner, avsedda att föreläggas riksdagen.

§ 60.

Uti § 59 omförmälda handlingar samt alla utgående skrivelser uppsätts och expedieras av landstingets sekreterare under uppsikt av landstingets justeringsutskott.

Ej må något beslut från landstinget expedieras, innan det blivit godkänt av justeringsutskottet.

De handlingar, som i § 59 äro nämnda och alla landstingsbeslut underskrivas av talmannen och vicetalmännen, men alla övriga utgående expeditioner av talmannen och sekreteraren.

§§ 61 - 67

(Likalydande med lagutskottets lagförslag §§ 60 - 66.)

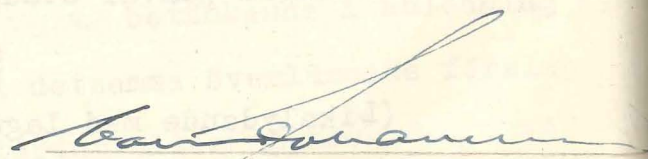
§ 68.

Denna landstingsordning träder omedelbart i kraft. Genom densamma upphäves landstingsordningen för landskapet Åland, utfärdad den 7 maj 1923, dock sålunda, att till dess den i § 64 föreskrivna landskapslagen antagits, och trätt i kraft, bestämmelserna i den sålunda upphävida landstingsordningen skola lända till efterrättelse.

Mariehamn den 22 november 1950.

På stora utskottets vägnar:

Carl Carlson.

Valter Johansson.

Närvarande i utskottet: ordföranden Carl Carlson samt ledamöterna Tor Beckman, Viktor Bertell, Hugo Carlsson, Gunnar Holmberg, Carl Holmqvist, Albin Johansson, August Nordlund, Gösta Nordman och Wilhelm Wilén samt suppleanten Verner Carlson.